Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 581
van **BART CLAES**
datum: 3 februari 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vast recht drinkwaterfactuur - Aanrekening kosten voor afvoer en zuivering van afvalwater

De volledige uitrol van een gebiedsdekkend rioleringsstelsel voor de afvoer van het afvalwater van onze Vlaamse gezinnen blijft nog steeds een werk- en pijnpunt van deze Vlaamse Regering.

Meer inzetten op individuele behandelingsinstallaties (IBA's) of zeer lokale collectieve natuurlijke zuivering van huishoudelijk (of daarmee gelijkgesteld) afvalwater, gevolgd door plaatselijke infiltratie van dit gezuiverd afvalwater in meer afgelegen en niet-aangesloten gebieden, is volgens de minister echter niet altijd mogelijk of wenselijk (zie het antwoord op schriftelijke vraag nr. 222 van 16 november 2020 van collega Carmen Ryheul).

Intussen krijgen de Vlaamse gezinnen die nog steeds niet over de mogelijkheid beschikken om hun afvalwater via de riolering af te voeren naar een waterzuiveringsinstallatie, of die geen toelating krijgen voor de plaatsing van een IBA, van hun drinkwatermaatschappij jaarlijks een drinkwaterfactuur gepresenteerd waarbij aan deze gezinnen onder de vorm van een 'vast recht' onder meer kosten worden aangerekend voor 'de afvoer en zuivering' van hun afvalwater'

Dit 'vast recht' werd vanaf 1 januari 2016 ingevoerd via de uniforme tariefstructuur die de Vlaamse Regering aan alle Vlaamse drinkwatermaatschappijen heeft opgelegd. Voormeld 'vast recht' is een jaarlijks vast bedrag dat door de drinkwatermaatschappijen mag worden aangerekend en dat volledig losstaat van het effectieve jaarwaterverbruik van de abonnee. Dit vast bedrag wordt opgesplitst in een onderdeel 'verbruik', 'afvoer' en 'zuivering'. De twee laatst vermelde onderdelen dekken onder meer alle werken voor aanleg, onderhoud en vernieuwing van het leidingennetwerk om op elk moment van de dag het afvalwater via dit netwerk af te kunnen voeren en zuiveren. Deze vaste kosten staan dus volledig los van de effectieve afvoer en zuivering van verontreinigd water (zie schriftelijke vraag nr. 922 van 19 augustus 2020 van collega Chris Janssens).

Voor Vlaamse gezinnen die, door het nu al jarenlange in gebreke blijven van de overheid, nog steeds niet kunnen beschikken over een aansluiting op een afvalwaterriolering en hierdoor niet alleen figuurlijk, maar door de schuld van de overheid soms ook letterlijk, al jaren verzuipen in hun huishoudelijk en sanitair afvalwater (zie de-PANO reportage op VRT, 04.11.2020), wordt deze jaarlijkse aanrekening van kosten voor de 'afvoer en zuivering' van hun afvalwater hoe langer hoe meer als uiterst onbillijk en een onrechtmatige verrijking van de Vlaamse drinkwatermaatschappijen ervaren.

1. Door de invoering van de uniforme tariefstructuur, waarbij ook aan gezinnen die door het nu al jarenlange in gebreke blijven van de overheid nog steeds niet kunnen aansluiten op een riolering, wordt die gezinnen al die tijd een 'vast recht' voor 'afvoer en zuivering' van hun afvalwater aangerekend.

   Beseffen de minister en haar collega-ministers in de Vlaamse Regering dat dat bij deze gezinnen tot zeer grote onvrede en frustratie leidt?

2. Heeft de minister er begrip voor dat de hoger beschreven gezinnen deze jaarlijkse kostenaanrekening als uiterst onbillijk en een onrechtmatige verrijking van de Vlaamse drinkwatermaatschappijen ervaren?

3. Is de minister van plan om voor de Vlaamse gezinnen die door het in gebreke blijven van de overheid niet kunnen aansluiten op een riolering voor de afvoer van hun afvalwater en die ook geen toelating krijgen voor de bouw en exploitatie van een IBA, een volledige vrijstelling of minstens een gunstiger 'vast recht' met betrekking tot de onderdelen 'afvoer' en 'zuivering' te bepalen en aan de drinkwatermaatschappijen op te leggen, en dit tot op het ogenblik dat aansluiting op een afvalwaterriolering voor deze gezinnen wel mogelijk wordt? Zo niet, waarom niet? Zo ja, met ingang van wanneer en volgens welke modaliteiten?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 581 van 3 februari 2021
van **BART CLAES**

---

1. We beseffen dat. Dat er onvrede en frustratie is, geeft aan dat de gemeenten of de rioolbeheerders waarbij ze aangesloten zijn, nog meer inspanningen moeten leveren om proactief te communiceren over wat er voor de komende jaren op de planning staat qua investeringen en onderhoud. Als er een duidelijke en transparante planning is, dan weet de burger welke investeringen voorzien zijn in zijn gemeente en wanneer die zullen aangevat worden. Ook tussentijdse communicatie met een stand van zaken over de verschillende projecten kan al een deel van de onvrede wegnemen. Op het geo-loket van de zoneringsplannen op de site 'volvanwater.be' kunnen de burgers alvast de jongste plannen op straatniveau raadplegen.

   De saneringsbijdragen die geïnd worden via de waterfactuur, zowel het vast recht als de variabele prijs, zijn solidaire bijdragen. Ze maken deel uit van de integrale waterfactuur. Dit wil zeggen dat, van zodra er drinkwater wordt afgenomen, de watermaatschappij via de integrale waterprijs een saneringsbijdrage kan aanrekenen, ongeacht of er al dan niet op dat moment gebruik wordt gemaakt van de infrastructuur. Dit om haar saneringsplicht in globo te kunnen financieren. U weet dat rioleringsprojecten heel veel geld kosten en dat de rioolbeheerder met verschillende partners moet afstemmen en samenwerken om de hinder voor de burger tot een minimum te herleiden. Beide factoren leiden er toe dat het lang kan duren vooraleer er riolering komt in een bepaalde straat, waardoor de burger in die, vaak lange periode, betaalt voor riolering die er nog moet komen. Dit wil niet zeggen dat ze die middelen voor andere zaken mogen gebruiken. De wet is daar zeer duidelijk in, de saneringsbijdragen mogen enkel voor rioleringsactiviteiten aangewend worden. Middelen die niet onmiddellijk opgebruikt kunnen worden, moeten gereserveerd worden voor toekomstige rioleringsprojecten.

   Aan de hand van een jaarlijkse rapportering volgt de VMM op of de rioolbeheerders de middelen correct aanwenden. De rapportering is sinds dit jaar voor de gemeenten uitgebreid met de kasstromen. Als die cijfers wijzen op een mogelijk misbruik van de middelen, zal de VMM de betrokkenen aanzetten tot actie.

2. Ik heb daar zeker begrip voor en zoals geantwoord op uw eerste vraag, zijn een deel van die negatieve ervaringen te wijten aan een onvoldoende communicatie door de gemeenten of de rioolbeheerders waarbij ze aansloten, over wat er met dat geïnde geld gebeurt en zal gebeuren in de toekomst.
   De jaarlijkse kostenaanrekening is onbillijk op het ogenblik dat ze niet wordt gebruikt waarvoor ze bedoeld is. Als de middelen niet onmiddellijk worden gebruikt, moet men ze reserveren. Bij de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden weten we al dat dit correct gebeurt. Voor de gemeentelijke rioolbeheerders zal de VMM dit vanaf dit jaar beter kunnen beoordelen via de BBC-rapportering.

3. De beelden uit de Pano-repportage laten me ook niet onberoerd, maar het lijkt me niet verstandig om nu te gaan snoeien in de middelen die broodnodig zijn om de reductiedoelstellingen tegen 2027 te behalen. Wat we wel moeten doen is erop toezien dat de gemeenten die decennialang nagelaten hebben om te investeren in riolering, nu alles in het werk stellen om de geïnde bijdragen zo snel mogelijk om te zetten in rioleringsinfrastructuur. Ik heb de gemeenten met achterstand dan ook aangespoord

om actie te ondernemen om de investeringen op te drijven. We stellen vanuit het Vlaams gewest trouwens aanzienlijke middelen ter beschikking om hen daarbij te helpen.